

Årsmelding MDSS 2020

Per 31.12.2020 var 42 betalende medlemmer

Styret har bestått av:

Leder/kasserer: Karina Pedersen,

Nestleder: Rita Laakso

Kasserer/sekretær: Hege Merete Somby.

Styremedlemmer: Sylvi Gundersen, Aina E. D. Nicolaisen, Aslak Bergerud

Varamedlemmer: Kai Gjessing, Inger Lise Nervik

Valgkomité: Irene Kvitfjell, Aina E. D. Nicolaisen

Materialforvalter: Aslak Bergerud

Styret konstituerte seg på nytt 30.08.2020: I august kom melding om at leder måtte trekke seg av personlige årsaker. Vi konstituerte oss derfor på nytt med hjelp av NSRs administrasjon.

Leder: Rita Helmi T. Laakso

Nestleder: Sylvi Gundersen

Sekretær/kasserer: Hege Merete Somby

Styremedlem: Aina E. D Nicolaisen m/ mer ansvar når det gjelder kursvirksomhet og søknader

Styremedlem og materialforvalter: Aslak Bergerud

Styremedlem / regnskap: Kai Gjessing

Vara: Karina Pedersen

Vara: Inger Lise Nervik hjelper Aina med kursvirksomhet der hun klarer.

Antall avholdte styremøter: 5.

Innskudd av midler: Det ble søkt om midler til språkuka og Sametinget bevilget kr 15.000,- til språkukeaktiviteter og kr 45.600,- til språkring i nordsamisk.

Sørsamisk nettverk: Irene Kvitfjell har fortsatt det arbeidet hun har gjort i nettverket og gjør fortsatt en fremragende jobb for MDSS i Sørsamisk nettverk. Bakgrunnen for det sørsamiske nettverket:

Historisk har tidligere Hedmark fylkeskommune vært part i en felles samarbeidsavtale mellom Sametinget og de sørsamiske fylkeskommuner siden 2010. Avtalen skulle styrke samisk (sørsamisk) kultur, språk, næring og samfunnsliv.

Senere vedtok Sametinget å inngå samarbeidsavtaler med de enkelte fylkeskommunene (Nordland fylkeskommune, 2017 og Trøndelag fylkeskommune, 2018). Intensjonen fra Sametinget og tidligere Hedmark fylkeskommune var å videreføre samarbeidsavtalen med Innlandet fylkeskommune etter regionreformen.

Innlandet fylkeskommune og Sametinget avholdt et møte 23. oktober 2020, hvor både Sametingspresident Aili Keskitalo og fylkesdirektøren var positive til å igangsette arbeidet for videreføring av samarbeidsavtalen mellom Sametinget og Innlandet fylkeskommune. I møtet ble det lagt vekt på god politisk forankring i arbeidsprosessen og en hensiktsmessig involvering av aktuelle samarbeidspartner og samiske miljøer.

<https://sametinget.no/f/p1/if4e8ddb4-876e-4be4-9e35-0b3790ef79b0/samarbeidsavtale-mellom-sametinget-og-trondelag-fylkeskommune-tospralig-versjon.pdf>

Vi startet året med veskekurs på Ajer ungdomsskole. Kursholder var Inez Rensberg og kurset ble holdt helga 24.01.-26.01. Det var 7 deltakere på dette kurset. Samtidig holdt Aslak Bergerud hornkurs. Der var det en deltaker. Kurset ble gjentatt 3 uker senere.

06.02.2020 Samisk nasjonaldag

Samefolkets dag: Ingrid Granrud, Rita Benrud og Sylvi Gundersen var i to barnehager og 2. og 3. klasse på barneskolen i Vågå. Først deltok de på flaggheising ved rådhuset. Senere i kirka der Arve Danielsen og Ingrid Granrud fortalte og leste. Organisten spilte joik som preludium. Av ulike årsaker var foreningen ikke i stand til å gjennomføre noen annen feiring dette året. Det ønsker vi å unngå i framtiden.

Den 04.05. 2020 hadde Hege Merete Somby et innlegg på nettet om "Samene, opplæring før og nå" for MDSS og inviterte deltakere fra andre NSR lokallag.

Giellavahkku: Vi tjuvstartet språkuka med en tur til Helgøya den 19.september. Der var fokuset samiske språk og aktiviteter knytta til å bruke og lære nye ord og begreper. Vi satte opp lavvo og tente bål i bålpanne, lagde natursti med samiske ordkort og lagde fiskedam der man fisket opp ordkort. For å kunne fiske i "dammen" måtte man spikke seg fiskestang. Det kom 15 stykker tilsammen. Været var godt og stemningen upåklagelig.

Landsmøtet:

Vi hadde mandat til å sende 3 delegater til Landsmøtet. På grunn av pandemien ble Landsmøtet gjennomført digitalt. Opprinnelig var Rita, Sylvi og Hege oppnevnte delegater, men på grunn av uforutsette årsaker ble det endringer. De som deltok var derfor Rita, Hege, Aina (dag 1), Kai (dag 2). På Landsmøtet: Vi hadde i forkant blitt bedt om å holde et innlegg på lokallagets time for å snakke om språksatsingen vår under overskriften: Hele lokallaget lærer samisk. Rita og Hege la frem og fikk gode tilbakemeldinger fra flere på selve møtet og på andre arenaer i etterkant. Både leder i NSR, sametingspresidenten og ikke minst vår språklærer, i tillegg til flere, skrøt av innsatsen vår. Det var veldig hyggelig. I tillegg tok vi ordet i flere saker; virksomhetsplanen under pkt språk og pkt #nsrmaid, forslag om å utsette ekstraordinært landsmøte, forslag om arbeidsprogrammet, det ble sendt inn et innspill til et resolusjonsforslag om "Flere veier til å bli samisklærere", sametingsrådmedlem Mikkel Eskil Mikkelsen tok kontakt for å få innspill på resolusjon om "Et 11.skoleår for samisk ungdom". I tillegg til dette tok Rita ordet for å si noe om MDSS sitt forslag til et samisk rom og det ble kommentert fra talerstolen at det er med i programmet. Vi sier oss godt fornøyd med innsatsen vår og at vi har blitt hørt på flere områder.

Samisk språkuke i uke 43:

Vi arrangerte flere aktiviteter gjennom språkuka. Vi reiste ut til Gjøvik, Lillehammer og Hamar med lávvu og utstyr og satte camp på Gjøvik gård den 19.10., Kai og Rita var på Søre Ål skole og hadde 50

elever ute med samme opplegget den 20.10., Sigrid Undsets plass på Lillehammer den 21.10. og på Høgskolen i Innlandet, campus Hamar den 23.10. På Gjøvik og Lillehammer hadde de fremmøtte mulighet til å lage smykker i reinhorn, kaste med lasso, ta språkstien med kort som ble utviklet til treffet vårt på Helgøya. På Hamar byttet vi bort smykkelaging med låibilaging over takker.

Det ble også gjennomført omfattende aktiviteter på Høgskolen, campus Hamar i samarbeid med lærerutdanningene. I tillegg til å ha spesifikke aktiviteter for de ansatte og studenter på campus (forelesning med Inger Haug om aksjonen i Alta som endring av en politisk virkelighet og fortellerstund med dramapedagog Linn Therese Bern om gutten som gikk til brødfjellet), var det også aktiviteter som styret fikk tilbud om å være med på fysisk og medlemmer kunne følge digitalt (Sápmi – i går, i dag, i morgen, forelesning med journalist Svein Lian). I tillegg arrangerte MDSS aktiviteten ved lávvu der både medlemmer og ansatte, studenter og tilfeldig forbipasserende kunne delta på utenfor hovedinngangen til Høgskolen. Fantastisk nok fikk vi her også besøk av Sametingspresident Aili Keskitalo, leder i NSR Runar Myrnes Balto og administrativ ansatt Vaino Renberg. Dette var en stor begivenhet for MDSS! Sametinget har sett at vi i vår lokale forening har jobbet hardt med språkkurs og andre språkaktiviteter, samtidig som vi har hatt et samarbeid med lærerutdanningene gjennom styremedlem Hege M. Somby som også er ansatt på INN. Det at vi klarer å forene krefter og få til noe sammen har skapt store ringvirkninger, både for MDSS og for lærerutdanningene ved Hamar. Det kommenterte også Aili Keskitalo ved de to talene hun holdt, både ute ved lávvoen men også inne ved lunsjen der 4 av våre medlemmer deltok (1 også som ansatt).

Evaluering av giellavahkku er at vi skal ha møte med ordfører på Gjøvik før giellavahkku 2021 og han skal være med å få noen klasser ned på Gjøvik gård. Han var virkelig interessert i å bli med på opplegget og vi har avtale med han for oppstart for 2021. På Lillehammer må vi starte senere enn det vi gjorde i 2020 og har også avtale med ordfører om det. Hamar der traff vi virkelig og takker Høgskolen innlandet campus lærerutdanningen for samarbeidet, vi sees i 2020.

Språkkurs:

Siden mars har vi gjennomført språkkurs gjennom E-skuvla i nordsamisk og det har kommet til nye medlemmer på grunn av språkkursene. Kursene har blitt gjort i grupper; grunnkurs og viderekommende kurs. Der har vi møttes ca 2 ganger i uka. I løpet av våren var det 4 stykker på grunnleggende kurs og 3 stykker på nordsamisk. På høsten har disse kursene blitt videreført og vi har nå hatt 5 stykker på viderekommende kurs og 4 - 5 på grunnleggende kurs.

På høsten, start i oktober, har også medlemmer fått tilbud om kurs i sørsamisk. Der har det vært 9 stykker på kurs. De skal ha 5 timer før jul. Kurset fortsetter etter nyttår.

I tillegg har vi hatt språkkafé med strikking av votter den 3. november. Der var det tre påmeldte og språklærer. De som var tilstede fikk øvelse i spesifikke strikkebegreper, men praten gikk også utover dette. Slike type språkaktiviteter er både morsomme og lærerike og gir medlemmer muligheter til å møte hverandre til tross for strenge coronatiltak. I tillegg får vi mulighet til å se ord skrevet samtidig som vi snakker fordi vår språklærer kontinuerlig noterer ordene vi bruker i en chat. Chatten blir senere sendt til deltakerne via mail slik at deltakerne kan gå tilbake og øve på ord og fraser. Vi gjentok språkkafeen én gang til denne høsten.

Juleavslutning var opprinnelig planlagt til Lillehammer Mikrobryggeri, men pga økt smitte i befolkningen ble avslutningen avlyst og vi hadde en digital avslutning med 4 deltakere.